

Centrum Edukacyjne Przystanek Historia

<https://centrumedu.ipn.gov.pl/ph/archiwum-1/2019/7741,Epistolografia-w-Polsce-Ludowej-19451989-16-17-maja.html>

08.05.2024, 04:03

Epistolografia w Polsce Ludowej (1945-1989) - 16-17 maja

16-17 maja (czwartek-piątek), godz. 9.00

Konferencja naukowa *Epistolografia w Polsce Ludowej (1945-1989). List i jego pochodne w systemie politycznym, społecznym, gospodarczym i kulturalnym państwa* zorganizowana przez Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Warszawie.

Prelegenci spróbują odpowiedzieć na pytanie, jaką rolę w obiegu informacyjnym ówczesnej Polski odgrywały papierowa korespondencja i jej pochodne. W jaki sposób – mimo związanych z tym ograniczeń systemowych – wpływały na tamtą rzeczywistość polityczną, społeczną, gospodarczą i kulturalną? Czy mogły ją kształtować w sposób podobny do nowoczesnych narzędzi komunikacji?

Sesja I: Korespondencja w działalności aparatu władzy i tajnej policji politycznej

- Dr Sebastian Drabik Rola korespondencji w działalności partii. Biuro Listów w strukturze KW PZPR na przykładzie Krakowa (1955-1975)
- Dr Zbigniew Bereszyński (Państwowy Instytut Naukowy – Instytut Śląski w Opolu) Korespondencja pocztowa jako obiekt zainteresowania Służby Bezpieczeństwa a walka z przejawami postaw proniemieckich wśród rdzennej ludności Górnego Śląska (1957-1989)
- Dr Bartłomiej Noszczak (OBBH IPN w Warszawie) Wojna na słowa. Rola korespondencji w apogeum milenijnego konfliktu państwa z Kościołem katolickim w Polsce (1966 r.)
- Dr Monika Komaniecka-Łyp (OBBH IPN w Krakowie) Perlustracja korespondencji jako sposób wykrywania przez SB potencjalnej i faktycznej działalności wywiadowczej państw zachodnich w PRL w latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych
- Dr Sebastian Ligarski (OBBH IPN w Szczecinie) „Mój Drogi Teodorku”. Listy ks. Romana Gradolewskiego (TW „Władka”) do kpt. Teodora Okwieta (1962-1973)

Sesja II: Korespondencja jako źródło do badań życia społeczno-politycznego, kulturalnego i naukowego PRL (część 1)

- Dr Tomasz Łabuszewski (OBBH IPN w Warszawie) Grypsy członków konspiracji niepodległościowej – listy donikąd? – korespondencja pomiędzy dwoma światami – jej wartość historyczna czy tylko emocjonalna?
- Waldemar Borzestowski (Wydział Historyczny, Uniwersytet Gdański) Rzeczywistość

powojennego Gdańska z lat 1945–1947 na podstawie raportów konduktorskich pracowników Miejskiego Zakładu Komunikacyjnego i Międzykomunalnego Zakładu Komunikacyjnego Gdańsk–Gdynia

- Dr hab. Jakub Isański (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) Świadectwa wojennego i powojennego bezprawia w listach – opisach pamiętnikarskich pionierów na Ziemiach Zachodnich
- Dr Anna Maria Adamus (OBEN IPN w Warszawie) Papierowa protekcja. Listy do wicepremiera Władysława Gomułki od osób, które podawały się za jego krewnych – analiza źródłoznawcza (1947–1948)
- Prof. dr hab. Leszek Zygmier (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie) Między teologią a polityką. Listy pasterskie z okresu stalinowskiego jako forma komunikacji biskupa/biskupów z wiernymi w systemie totalitarnym (przykład diecezji płockiej)

Sesja II: Korespondencja jako źródło do badań życia społeczno-politycznego, kulturalnego i naukowego PRL (część 2)

- Piotr Budzyński (Uniwersytet Łódzki) Korespondencja pracowników naukowych jako źródło do badań nad problematyką stalinizacji środowiska akademickiego
- Piotr Pasisz (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) Korespondencja jako źródło do badań z zakresu historii historiografii na przykładzie biografii intelektualnej Celiny Bobińskiej
- Dr Beata Bolesławska-Lewandowska (Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Warszawa) Korespondencja Zygmunta Mycielskiego jako źródło do badań nad życiem kulturalno-politycznym Polski po 1945 r.
- Dr Małgorzata Sieradz (Instytut Sztuki, Polska Akademia Nauk) Muzykologia polska w latach 1945–1956 w przekazach głównych przedstawicieli środowiska (na podstawie zachowanych źródeł epistolarnych)
- Dr Anna Maria Jackowska Funkcjonowanie polskich placówek dyplomatycznych we Francji w świetle wytworzonej przez nie korespondencji w latach 1945–1989

Sesja II: Korespondencja jako źródło do badań życia społeczno-politycznego, kulturalnego i naukowego PRL (część 3)

- Dr hab. Monika Siama-Salmon (Université de Lille) List jako forma kontestacji systemu społeczno-politycznego PRL przez Polonię z północnej Francji (1945–1989)
- Dr Anita Młynarczyk-Tomczyk (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach) Wielka katechizacja Narodu „w poczuciu obowiązku wobec Boga i wobec Ojczyzny”. Listy Pastorskie

Episkopatu Polski z okresu Wielkiej Nowenny i Milenium Chrztu Polski (1957–1966/1967)

- Dr Jan Olszek (Biuro Badań Historycznych IPN / Instytut Studiów Politycznych PAN) Badacz w gąszczu szyfrów i pseudonimów. Konspiracyjna korespondencja jako źródło historyczne na przykładzie materiałów z Archiwum Wiktora Kulerskiego
- Kamil Kartasiński (Uniwersytet Śląski, Muzeum w Gliwicach) „U mnie wszystko dobrze” – listy żołnierza IWP do rodziców jako przykład postrzegania otaczającej rzeczywistości i zapis egzystencji z początku lat osiemdziesiątych (1982–1984)

Sesja I: Listy do czasopism

- Dr Anna Marcinkiewicz-Kaczmarczyk (Wydział Badań Archiwalnych i Edycji Źródeł Archiwum IPN w Warszawie) Charakter oraz treść listów do redakcji publikowanych na łamach prasy Ligi Kobiet w latach 1946–1956
- Filip Gończyński-Jussis Biuro poszukiwań, trybuna propagandy, giełda części zamiennych. Listy od czytelników publikowane w tygodniku Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej „Przyjaźń” w latach 1949–1989
- Maciej Kaproń Propagandowe wykorzystanie w „Żołnierzu Wolności” listów z polskich szkół, zakładów pracy i organizacji do Żołnierzy Polskiej Wojskowej Jednostki Specjalnej stacjonujących na Bliskim Wschodzie w latach 1973–1979
- Andrzej Władysław Kaczorowski Listy do „Słowa Powszechnego” w mojej praktyce dziennikarskiej (1976–1989)
- Piotr Juchowski (Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego) Aspekt polityczny listów od czytelników do redakcji „Gazety Krakowskiej” oraz tygodnika „Rzeczywistość”: wrzesień 1980–grudzień 1981. Studium porównawcze

Sesja II: Listy jako skargi, protesty, petycje i interwencje (część 1)

- Dr Daniel Gucewicz (OBBH IPN w Gdańsku) Petycje wiernych do władz państwowych w sprawach budownictwa sakralnego w Gdańsku 1945–1990
- Dr Łucja Marek (OBBH IPN w Krakowie) „Skarga i protest” – anonimowy list w obronie listu biskupów polskich do biskupów niemieckich z 1965 r.
- Maria Konieczna (OBUWiM w Krakowie, Uniwersytet Papieski im. Jana Pawła II w Krakowie) Mieszkaniec Nowej Huty w proteście wobec peerelowskiej rzeczywistości lat siedemdziesiątych – sprawa operacyjnego rozpracowania o kryptonimie „Renegat”
- Prof. dr hab. Krzysztof Tarka (Instytut Historii, Uniwersytet Opolski) Listy otwarte Jędrzeja Giertycha do społeczeństwa w kraju (1976, 1982, 1987)

Sesja II: Listy jako skargi, protesty, petycje i interwencje (część 2)

- Paweł Fiktus (Uniwersytet Wrocławski/Wyższa Szkoła Prawa we Wrocławiu) Analiza skarg kierowanych do Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej we Wrocławiu w latach 1985–1989
- Dr Bożena Witowicz (Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Warszawie) Listy obywateli do władz PRL związane z postacią ks. Jerzego Popiełuszki, jego śmiercią, dochodzeniem w sprawie i procesem toruńskim
- Piotr Syczak (Wydział Historyczny, Uniwersytet Gdański) Skargi i zażalenia z województwa gdańskiego do Najwyższej Izby Kontroli o. Gdańsk oraz Inspekcji Robotniczo-Chłopskiej w latach 1985–1989
- Dr Michał Przeperski (Biuro Badań Historycznych IPN) Prześliona anomia. Listy do instancji partyjnych i rządu w latach 1988–1989

[DOŁĄCZ DO WYDARZENIA NA FACEBOOKU](#)

